

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ
НАУКОВИЙ ПАРК «НАУКА ТА БЕЗПЕКА»**

ISBN 978-966-610-255-6

**МАТЕРІАЛИ
III МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АВІАЦІЯ, ПРОМИСЛОВІСТЬ, СУСПІЛЬСТВО»
(Посвідчення № 744 від 17.09.2021 р.)**

**PROCEEDINGS
III INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
«AVIATION, INDUSTRY, SOCIETY»
(Certificate № 744 dated September 17, 2021)**

12 травня 2022 р.

Кременчук 2022

УДК 62(33:34:37:61:65:80)
А20

*Рекомендовано до друку оргкомітетом відповідно до доручення
Харківського національного університету внутрішніх справ
№ 23 від 06 квітня 2022 року*

Редакційна колегія:

Сокуренко В. В., ректор ХНУВС, генерал поліції третього рангу, заслужений юрист України, член-кореспондент Національної академії правових наук України, доктор юридичних наук, професор (голова редколегії);

Швець Д. В., перший проректор ХНУВС, полковник поліції, заслужений працівник освіти України, доктор юридичних наук, доцент (заступник голови);

Яковлєв Р. П., директор КЛК ХНУВС;

Шмельов Ю. М., заступник директора коледжу з навчально-методичної та виховної роботи КЛК ХНУВС, кандидат технічних наук.

А20 **Авіація**, промисловість, суспільство : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кременчук, 12 трав. 2022 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременчуц. льотний коледж., Наук.парк «Наука та безпека». – Харків : ХНУВС, 2022. – 996 с.
ISBN 978-966-610-255-6

У збірнику розглянуто результати наукових досліджень учених, здобувачів вищої освіти, практиків з питань сучасних тенденцій і перспектив розвитку авіації, промисловості, суспільства в умовах сьогодення.

УДК 62(33:34:37:61:65:80)

Доповіді друкуються в авторській редакції

Редакція не завжди поділяє думку та погляди авторів. Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, назв, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

Безумовно, значні корективи у розвиток підприємництва України внесла пандемія коронавірусу, у зв'язку з якою був введений карантин, як в нашій країні, так і у всьому світі. Робота підприємств, особливо малих, також ускладнилася і через вторгнення Росії до України 24 лютого 2022 року. Але незважаючи на це, майже всі підприємства по можливості продовжують свою роботу, працюючи на благо нашої країни.

Підсумовуючи, слід відмітити, що розвиток підприємництва в умовах ринкової трансформації України є основою економічного та соціального розвитку, вирішення соціальних проблем, забезпечення високого рівня життя громадян та подолання бідності. [3, с. 24].

Список літератури

1. Дикань О. В. Розвиток малого бізнесу в Україні: проблеми та шляхи забезпечення. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2017. № 57. 66 с.
2. Кириченко О., Квас І. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник. К.: Фінансист, 2017. 653 с.
3. Кириченко О. Сучасна система управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. *Механізм регулювання економіки*. 2018. № 1. С.12.
4. Турчак В. В. Проблеми міжнародної конкурентоспроможності українських підприємств. *Вісник Одеського національного університету*. Серія: Економіка. Одеса, 2017. Т. 19. Вип. 3/1. С.112.
5. Табінський В.А., Телятник В.М., Сімон А.П. Проблеми та перспективи розвитку малого бізнесу в Україні. *Молодий вчений*. 2017. № 3 (43). 851 с.

УДК 368.01

Власюк С.А., к.е.н.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3416-3444>

Уманський національний університет садівництва, м. Умань, Україна

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Страховий ринок України займає провідне місце в економіці країни, саме тому дослідження його розвитку є необхідністю для реалізації стратегічної політики щодо забезпечення ефективної страхової діяльності в Україні. Війна, що триває в Україні, спричиняє значні руйнування суттєво порушуючи при цьому фінансово-економічну діяльність країни, продовжуючи мати значний вплив на окремих людей, суспільство, бізнес та економіку в цілому. Переважну більшість цих збитків, ймовірно, поглинуть страхувальники, оскільки, якщо уряд (або суд) не втрутиться, лише деякі компанії мають покриття перерв у бізнесі, яке, ймовірно, буде реагувати на такі типи збитків, що виявляє наявність важливого пробілу в захисті деяких збитків, пов'язаних з перервами в бізнесі.

Указом Президента України «Про введення воєнного стану» № 64/2022 від

24 лютого 2022 року в Україні введено воєнний стан. Проте, воєнний стан не є підставою для відмови у виплаті страхового відшкодування.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень [1].

Страховим випадком є подія, передбачена договором страхування або законодавством, яка відбулася і з настанням якої виникає обов'язок страховика здійснити виплату страхової суми (страхового відшкодування) страхувальнику, застрахованій або іншій третій особі [2].

Якщо страховий випадок трапився в період дії воєнного стану або в довоєнний час, але страхова виплата не була здійснена, це не є підставою для звільнення від виконання страховиком своїх зобов'язань, однак є всі підстави для віднесення страхового випадку до форс-мажору.

Саме тому, можливість отримання страхового відшкодування страхувальником залежить від того чи визнається договором чи законодавством певна подія страховим випадком.

Стандартні договори страхування, якими, як правило діють в Україні, мають стандартні ж виключення зі страхових випадків – ними не покриваються військові та політичні ризики, тобто збитки, що виникли внаслідок:

- війни (в тому числі неоголошеної), громадянської війни;
- масових (громадянських) заворушень, державного перевороту, заколоту, революції, повстання, страйку;
- актів тероризму та саботажу;
- конфіскації, експропріації, націоналізації, тощо;
- невиконання (у т.ч. розірвання) договорів урядовими (державними) органами та установами, встановлення цими органами певних заборон та обмежень;
- проблем із конвертацією валюти та перерахуванням коштів за кордон.

Однак, такі ризики теоретично можливо застрахувати придбавши поліси за спеціальними програмами страхування військових та політичних ризиків. Такі програми пропонують далеко не всі страхові компанії в Україні, оскільки таке страхування можливо лише за підтримки потужних міжнародних перестраховиків, та вартість його відносно велика [3].

Страхування в Україні від військових ризиків в основному було на сході, неподалік від лінії зіткнення у 2014 - 2016 рр. В 2020-2021 рр. в Україні такого страхування практично не було.

Традиційні види страхування можуть не покривати збитків, завданих під час воєнних дій – обстрілів, бомбардувань тощо. Це стандартний виняток у звичайних договорах страхування майна. Тому власники застрахованих авто та будинків, які були знищені чи пошкоджені внаслідок ворожих обстрілів, можуть не отримати страхове відшкодування. А ось виплату за звичайну ДТП – так. При цьому у нас лише 8% автомобілів в країні мали поліс комплексного страхування каско, тож виплати отримуватимуть майже тільки постраждалі у ДТП за обов’язковим страхуванням автоцівільної відповідальності [4].

Страхова галузь також не уникла такого впливу, але страховики швидко відреагували на кризу. Оскільки економіка відновлюється реагуючи на військові дії, все ж страховики зіткнулися з низкою проблем, але також з великою кількістю нових можливостей у середньостроковій та довгостроковій перспективі. Збитки галузі страхування та перестраховання від військових дій Росії в Україні можуть перевищити 20 мільярдів доларів: 10 мільярдів доларів для авіації; 5 мільярдів доларів для морських ризиків; 2,5 мільярда доларів по енергетичних ризиках; 3 мільярди доларів на майнові ризики; 100 мільйонів доларів на особисте майно та майно малого та середнього бізнесу [5].

Варто відмітити, що звичайну роботу та, відповідно, виплати зберігає більшість великих та середніх страхових компаній. Більшість регіонів, що не окуповані, працюють. Страхові агенти продають поліси, у тому числі КАСКО, так як більшість процесів автоматизовано. Ключовим інструментом страховиків стали електронні платформи, так за допомогою месенджерів клієнти можуть надіслати до СК документи та фото пошкоджень для оцінки збитків і погодження виплат. Так, у компанії «Альфа-Страховання» відділення працюють усюди, крім гарячих точок на сході та півдні. Проте не працює близько 30% із 400 чоловік персоналу. Звернення клієнтів приймаються в електронному вигляді, телефоном, через мобільний додаток та чати. Ключові підрозділи продовжують роботу віддалено, незалежно від місцезнаходження співробітників. Компанія «Арсенал-Страховання» зберегла близько 40% страхових премій, обсяги виплат при цьому, також зменшилися. Причина – зменшення кількості авто, які регулярно з’являються на дорогах. Разом зі страхуванням авто (КАСКО та ОСЦПВ) трійку найбільш популярних видів страхування в Україні становлять добровільне медичне (ДМС) та туристичне. Обсяг страхових виплат СК «Уніка» за місяць війни (з 24 лютого по 23 березня) скоротився на 37%, до 67,7 млн грн. Сума страхових премій скоротилася меншою мірою: на 20% до 173,5 млн грн [6].

Отже, інвесторам настав час розробити нові бізнес-стратегії, визначити пріоритети інвестицій, переосмислити, які галузеві вертикалі та сегменти клієнтів націлюватимуться та розробляти продукти, послуги та стратегії ціноутворення для пріоритетних сегментів. Це може допомогти збільшити дохід. Наразі, правильна стратегія – це інвестувати в майбутнє – у цифрові можливості, таланти та інші стратегічні ресурси, необхідні для довгострокового успіху. Компанії, які зараз інвестують у свої можливості та зміцнюють зв’язки зі своїми клієнтами, мають потенціал вийти з кризи попереду своїх конкурентів.

Список літератури

1. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII / *Відомості Верховної Ради*, 2015. № 28. ст.250
2. Про страхування : Закон України від 7 березня 1996 р. № 86/96-ВР, із змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>
3. Суслов Г. Правові аспекти страхування військових та політичних ризиків в Україні та в світі. *Insurance TOP*. 2021. 8(84). С. 10-12
4. Чи варто українцям розраховувати на страхові виплати за втрачене під час війни майно? *Економічна правда*. 17 березня 2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/03/17/684201/>
5. Збитки галузі страхування та перестраховування від війни в Україні можуть перевищити \$20 млрд. *Forinsurer*. URL: <https://forinsurer.com/news/22/04/22/41160>
6. Гордієнко О., Шевчук С., Шаповал К. Життя довше за війну. Воєнні дії вдарили по українському страховому ринку, але він продовжує працювати. Що варто знати клієнтам в Україні та за кордоном / *Forbes*. 01 квітня 2022 року. URL: <https://forbes.ua/inside/zhittya-dovshe-za-viynu-viyskovii-dii-vdarili-po-ukrainskomu-strakhovomu-rinku-ale-vin-prodovzhue-pratsyuvati-shcho-varto-znati-klientam-v-ukraini-ta-za-kordonom-01042022-5219>

UDC 336.146

Vodolazska O.I., student

Glukhova V.I., Ph.D., Associate Professor, head Departments

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9671-6964>

Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University, Kremenchuk, Ukraine

PRIORITY DIRECTIONS OF IMPROVEMENT OF TREASURY SERVICE SYSTEM

Today Ukraine is on the threshold of qualitative changes in styles and methods of public administration, which open to every conscious citizen the opportunity to contribute to the development and proper functioning of relevant sectors of the economy and spheres of life of our Ukraine. The State Treasury Service of Ukraine (hereinafter - SCSU) is the central executive body, whose activities are directed and coordinated by the Cabinet of Ministers of Ukraine through the Minister of Finance of Ukraine. The performance by the State Treasury Service of Ukraine of the functions and tasks assigned to it by the state is regulated by the Regulation "On the State Treasury Service of Ukraine". In the process of its activity, the State Treasury Service of Ukraine is guided by the Constitution of Ukraine and laws of Ukraine, acts of the President of Ukraine and the Cabinet of Ministers of Ukraine, orders of the Ministry of Finance of Ukraine, and other legislative and regulatory acts. Recently, the SCSU is reforming the system of relations with managers (recipients) of budget funds, which is gaining more qualitative changes. The Treasury Service of Ukraine